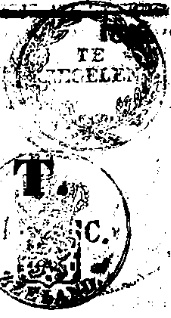
No. 70.





VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 12 Junij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodberigtaankondigingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

(*Vervolg van ons vorige.*)

Het volgende, getrokken uit de *Indépendance Belge* van 3. Junij ll. moge ten bewijs strekken voor de waarheid van ons beweren.

« De wetgevende magt (lezen wij daar) die door « de ontbinding der liberale, die thans tot het be- « stuur der zaken des lands was gebragt, is uit- « een. De toejuichingen van het volk, die hare « optrede hadden begroet, hebben haar bij hare « aftrede vergezeld. En dat was billijk. Zij had « zich in alle opzigten jegens het vaderland ver- « dienstelijk gemaakt. De zitting waarmede hare « komst aan het bewind eenen aanvang nam, « zal in de parlementaire geschiedenis altoos eene « voorname plaats bekleeden. Groot en vrucht- « baar, in aanmerking vooral tot haren duur, « heeft zij in de materiele en politieke orde der « zaken verbeteringen daargesteld, oneindig tal- « rijker, dan eenige zitting, welke haar was voor- « afgegaan.

« Te midden van hare werkzaamheden, zoo « kalm aangevangen, door gebeurtenissen verrast, « die Europa het onderst boven hebben gekeerd, « heeft de nationale vertegenwoordiging, onder « den moedigen en verlichten voorgang van de « regering, zich tot de volstrekte hoogte van hare « zending weten te verheffen. Zij liet zich niet « verschrikken, of ter neder slaan door de na- « bijheid der gevaren, die ons bestaan dreigden « te vernietigen; integendeel kan zij er op roe- « men met een waardig moedsbetoon de verbazende « moeijelijkheden, waarin ze door dien gevaar- « vollen toestand werd gesleept, te hebben over- « wonnen, loffelijk bijgestaan door het verstan- « dig gedrag en het vertrouwen van geheel het « volk. De eerste behoefte, waarin moest worden « voorzien, was de verdediging van het vaderland; « de handhaving der onafhankelijkheid en onzij- « digheid, alsmede van de inwendige rust. — « Het doel, hetwelk men wilde bereiken, is be- « reikt geworden. Onze onzijdigheid bleef gehand- « haafd, de inwendige rust is niet geschokt. Hoe- « vele belangen werden door hare verstandige « en tevens magtige tusschenkomst geëerbiedigd. « Hoevele wanorden zijn er niet voorkomen, op « een tijdstip, waarop alles rondom ons schudde « en instortte. Het lands en het bijzonder cre- « diet moge door den schok van eene even door- « tastende als onvoorziene omwenteling gevoelig « hebben geleden; maar hoeveel hebben wij ook « hierin niet vooruit boven onze naburen, *dank* « *zij* HET VERTROUWEN OP DE KRACHT ONZER INSTEL- « LINGEN, *en de gepaste maatregelen, door het* « *bestuur en de Kamers genomen.*"

De schrijver toont verder aan dat ook in de behoeften van den werkman en van de verarmde provincien is voorzien geworden en gaat dus voort.

« Na gelukkig gezegepraald te hebben over de « in- en uitwendige moeijelijkheden van eenen « toestand, die, zonder de krachtige pogingen, « tot verbetering aangewend, ons tot regering- « loosheid en zelfmoord had kunnen leiden, « durfden het bestuur en de Kamers de poli- « tieke questien stoutmoedig onder de oogen zien « en losten zij die op in liberalen zin. Wetten van « vorige besturen leidende tot achtergang die zoovele « klagten hadden uitgelokt, werden afgeschaft. « De verbrokkeling der stedelijke kiescollegien, « bestaat niet meer. De keuze der burgemeesters « buiten den raad, wordt niet meer overgelaten aan « de willekeur van het algemeen bestuur. De « wetten op het stemregt, zoo mild veranderd « als de grondwet slechts toeliet, roepen thans « duizende burgers tot de uitoefening eener magt, « waarvan zij tot nu toe waren uitgesloten. De « pers zag achtervolgens de laatste slagboomen « vallen, die aan hare vrije ontwikkeling in den « weg stonden. Sedert de maand November van « het vorige jaar werd de port voor de dagbla- « den zoo matig mogelijk, gesteld op eene cen- « time (nog geen Nederlandsche halve cent) voor « het vel en de belofte van het bestuur eener ge- « deeltelijke of geheele afschaffing van het zegel, « is vervuld. Het zegel is geheel en al afgeschaft, « en het aannemen van dezen maatregel werd ge- « volgd van eenen van nog veel meer gewigt. De « wet betreffende de uitsluiting tot de wetgevende « magt, wegens het bekleeden van ambten, sloot « de lijst der hervormingen, sedert lang noodza- « kelijk geworden. Zij (dus vaart de *Indé-* « *pendance* verder" dat vele dezer verbeteringen, « verhaast en uitgebreid zijn door de Fransche om- « wenteling. Maar ze lagen toch allen in het pro- « gramma van het bestuur, ze waren allen beslo- « ten in de aangekondigde verbeteringen, waar- « van de langzaam voortgaande ontwikkeling ons « onvermijdelijk moest brengen tot die gewigtige « veranderingen, die zich nu reeds hebben ver- « wezenlijkt."

De bovenstaande aanhaling uit het Belgische blad welke wij te liever ter neder plaatsten, omdat dezelve, meer dan eigene redenering, in staat is om tot overtuiging te brengen, toont ons niet alleen wat eene Kamer, indien zij slechts in waarheid door het volk is gekozen, in zes maanden tijds kan verrigten; maar zij wijst ons tevens op de deugdzaamheid der instellingen wanneer die in staat zijn, in zulke benarde en hagchelijke omstandigheden, waarin Belgie door de opstand van het naburige Frankrijk, verkeerde, en het bestuur en de vertegenwoordiging en het volk naauwer dan ooit aan elkander te verbinden. Niet dat wij daarom met iedere instelling der Belgische constitutie zouden sympathiseren: wij gelooven b. v. dat ook zonder senaat (Eerste Kamer) dezelfde resultaten zouden zijn verkregen, en blijven dat collegie, in Belgie, even als in ieder ander land als *ten minst* overtollig beschouwen, maar het was alleen naar de vrijzinnige en van allen aristocratischen invloed vrije strekking der Belgische constitutie, dat we verwezen, daar toch deze tot zulk eene zegepralende uitkomst heeft gevoerd. Dat wij dus, met zulk een schitterend voorbeeld voor oogen, toch niet langer zullen blind zijn; maar streven we veeleer er naar, om dat uitsluitend liberale standpunt te bereiken, waarop onze zuidelijke naburen reeds zijn geklommen, en Nederland zal, wij voorspellen dit met vertrouwen, spoedig die rust, die kalmte en dat zelfsvertrouwen deelachtig zijn, waarin Belgie zich nu reeds verheugt.

NIEUWSTIJDINGEN.

FRANKRIJK.

— De berigten uit Italië luiden zeer gunstig voor de Italianen. Terwijl koning *Karel Albert* bij Goïto streed en zegevierde, viel Peschiera in de magt zijner troepen. Volgens een legerberigt uit Goïto van den 30 Mei, waren de stellingen van Goïto door 30 000 Duitschers aangetast, tegen welke de generaal *Bava* slechts 15,000 Italianen over kon stellen. De koning snelde zelf naar de kampplaats en ontving eene kwetsuur aan het oor; de Hertog van Savoije werd aan het been gewond. Weldra zegevierden de Italianen, en dat wel met verlies van slecht weinig manschappen. De ruiterij zette de voortvlugtigen achterna en rigtte onder deze eene vreesselijke slagting aan. Na het behalen dezer overwinning ontving de koning berigt van de overgave van Peschiera, hetwelk Z. M. terstond aan het leger mededeelde; deze tijding gaf tot luid vreugdegejuich aanleiding, en van alle kanten stegen de kreten omhoog: *Leve de Koning! Leve Italie!* — De generaal *Radetski* moet kort voor de overgave van Peschiera met meer dan 20 000 man van Verona naar Mantua getrokken zijn, om daardoor de belegeraars van Peschiera te ontrusten.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 7. Junij. Eergisteren is hier ter stede een ergerlijke wandaad ontdekt. Door een toeval werd in de Binnen-Visserstraat een meisje gevonden, dat door haren vader en hare stiefmoeder 10 jaar lang opgesloten en zwaar mishandeld was geworden. De ontaarde ouders zijn terstond in hechtenis genomen. Naar men ons verhaalt, is het ongelukkige kind niet, zoo als het gerucht wilde, in het gasthuis opgenomen.

EINDHOVEN, den 31. Mei. In navolging van andere plaatsen heeft ook heden onze stad eene petitie ingezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, hoofdzakelijk aandringende op: Vrijheid van godsdienst; vrijheid van onderwijs; vrijheid van vereeniging en associatie; vrijheid van drukpers; gelijke burgerlijke en politieke regten; gelijke bedeeling van waardigheden en ambten; regtstreeksche verkiezingen; ontbindbaarheid der Kamers, afschaffing der militie; zooveel mogelijk vermindering van belasting, die op den mingegoede drukt.

Deze petitie is door 270 Eindhovenaren onderteekend.

LEEUWARDEN, den 3. Junij. Hier ter stede circuleren onderscheidene adressen, betrekking hebende op de herziening der grondwet. Jammer slechts, dat de strekking van sommige getuigt, hoe weinig men den geest des tijds begrijpt, en hoe weinig men geneigd is, den weg van vooruitgang in te slaan. Leeuwardens burgermeester en zijn secretaris zijn de eerste onderteekenaars van eene petitie, waarbij wordt aangedrongen op handhaving van het regt van placet, waarbij *tegen* vrijheid van godsdienst, *tegen* vrijheid van onderwijs wordt geadresseerd. De petitie heeft onderscheidene andere onderteekenaars, maar wij gelooven dat velen hun' naam daaraan leenen, zonder eigenlijk te beseffen wat zij doen, en er toe gebragt zijn, om de heeren predikanten, van wie deze petitie uitgaat, dat genoegen niet te ontzeggen. Van den burgermeester en secretaris kan men zoo iets evenwel niet vooronderstellen, en daarom is het te betreuren en te verwonderen, dat zij in deze zaak voorgangers durven zijn.

Wij zullen ons onthouden de Leeuwarder predikanten over hunne bemoeijingen in dezen hard te vallen. Op eene enkele uitzondering na gelooven wij, dat zij geheel ter goeder trouw, en uit overtuiging te werk zijn gegaan. Alleen meenen wij hen te moeten waarschuwen tegen overdrevene vrees voor den invloed der roomschgezinden, en hun te mogen herinneren, dat niet ieder roomsche een jezuit is.

— Wij vernemen uit particuliere brieven, dat de Eerw. pater van den Broek, die den 22. Maart met ruim 300 R. K. landverhuizers, hoofdzakelijk uit Noord-Braband en Gelderland, naar Noord-Amerika vertrokken is, aldaar behouden is aangekomen, en onmiddellijk scheepsgelegenheid heeft gevonden om naar de plaats zijner bestemming, Green-Bay, in den Staat Visconsin, te vertrekken.

MIDDELBURG, den 10. Junij. De avond van gisteren was een ware feestavond voor de ingezetenen dezer stad. De heer *F. H. Batenburg* had dien dag 25 jaren eerst als praeceptor, vervolgens als conrector zijne betrekking bekleed. De leerlingen aan het gymnasium hadden besloten dien heugelijken dag feestelijk te vieren, en bragten des avonds den heer conrector, bij toortslicht, eene luisterrijke serenade, uitgevoerd door het corps muzikanten der stedelijke schutterij.

De eerste van de school rigtte, aan het hoofd der binnengenoodigde jonge lieden, eene gepaste toespraak tot den conrector, die door dezen hartelijk werd beantwoord. Eenigen tijd daarna sloten de leerlingen zich weder bij het corps muzikanten aan. De plegtigheid werd door het fraaije weder uitnemend begunstigd. Eene menigte, waaronder een aantal heeren en dames, die tot de naaste betrekkingen der leerlingen behoorden, stroomde naar de Bogaardstraat henen, waar de conrector woont, verlustigde zich met het aanhooren der uitgevoerd wordende muziekstukken, en trok daarna met den feestvierenden stoet mede door een groot gedeelte der stad, terwijl het corps muzikanten telkens het ééne of andere muziekstuk liet hooren. Lang zal deze plegtigheid bij de burgerij onzer stad met aangename herinnering worden herdacht, en de heer conrector moge er een voor zijn hart streelend bewijs in vinden van de dankbaarheid zijner discipelen en de hoogachting zijner medeburgers.

VLISSINGEN, den 9. Junij. Heden had voor de regtbank te Middelburg de behandeling plaats der zaak van onze uitgeefster, beklaagd van de wanbedrijven van lastering en hoon jegens eene openbare gestelde magt ter zake zijner ambtsverrigtingen en zulks door het drukken, uitgeven en verspreiden van het nummer één der *Vlissingsche Courant* van Maandag den 3. Januarij 1848, waarin is opgenomen onder het gedeelte mengelingen een artikel ten opschrift voerende, *de aftreding des ministers van Hall* (het bekende uit de *Burger* overgenomen artikel.)

Het openbaar ministerie werd waargenomen door den heer officier jhr. mr. *A. G. Vredenburch*, terwijl de verdediging voor onze uitgeefster werd gevoerd door den advocaat mr. *D. van Eck*.

De regtbank zal 15. Junij uitspraak doen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Vrijheid van Onderwijs.

Onder de vele gewigtige wijzigingen welke het project van grondwet bevat, is die, welke het onderwijs betreft, geene der geringste. Wij erkennen dit volgaarne en zoo wij tot dus verre onze zienswijze daaromtrent terughielden, zoo was het besef van het overwegende belang der zaak, veeleer dan onverschilligheid, de reden van ons stilzwijgen. Wij zijn overtuigd *dat van het onderwijs het lot van den staat afhangt*. Het goede onderwijs zal goede burgers, het slechte daarentegen slechte burgers vormen. Hieromtrent is men het algemeen eens, en valt er dus ook verder niets van te zeggen, maar waarover men met minder overeenstemming denkt is, wat men door goed, en, wat door slecht onderwijs te verstaan hebbe. De bewonderaars der wet van 1806, dat wil zeggen school-opzieners en schoolmeesters, bazuinen haren lof uit, maar bedoelen eigenlijk slechts hun eigen lof. Zij spreken van niets anders dan van *verbeterd onderwijs*, *nationaal onderwijs*, en wat dies al meer zij. Een ding slechts schijnen zij niet te weten of willen zij niet weten, namelijk het hoofddoel dat zich de ontwerpers der wet van 1806 voorstelden. Was dit alleen het onderwijs te *verbeteren*, of *nationaal* te maken? Wij twijfelen er zeer aan, of liever, wij-

zijn overtuigd dat hun doel veel grootscher was, veel meer overeenstemmend met den republikeinschen geest, die ze hun ingaf.

Het verbeterd onderwijs moest dienstbaar gemaakt worden tot *zedelijke verbetering* der natie, en tot *ontwikkeling van de stoffelijke welvaart* van allen. Is dit dubbele doel der wet bereikt? Is de natie zoo zeer in zedelijke verbetering vooruitgegaan? Worden er minder misdaden gepleegd? is het gras der natie godsdienstiger? is het besef van burgerpligten zoo levendig geworden? Wij vragen het u allen, die slechts eenigzins belang in de zaak stelt, is het volk hierin niet veeleer achteruit gegaan? Moet men niet blind zijn voor al datgeen wat er voor onze oogen geschiedt, om niet tot deze treurige bekentenis te komen? — Maar dan de stoffelijke welvaart, dat gaat dan toch naar aller wensch? Ha! Ha! stoffelijke welvaart! Burgers, ja gij zijt gelukkig! De wet heeft hier haar doel volslagen — bereikt! — Neen zij heeft het geheel gemist; niets pleit voor haar langer bestaan het onderwijs, dat verbeterd onderwijs zelf niet eens. Het is waar op onze lagere scholen, leeren de kinderen goed lezen, *rekenen* en *schrijven*, en vooral dit laatste, waarschijnlijk omdat dit het eenige is, waarover ouders oordeelen kunnen; maar wat baat het dat een kind van twaalf jaren volkomen goed leest en schrijft, wanneer het op zijn achttiende niet meer schrijven en rekenen, en op zijn vijf en twintigste niet meer goed lezen kan. En dit is toch maar het geval bij verre weg de meesten; daarover zullen bazen en winkeliers het best kunnen oordeelen. Dat zij die een hooger onderwijs genieten dit alles niet verleeren, is natuurlijk; maar niet zeldzaam is de klagt dat die kinderen op hoogere inrigtingen komende, slecht, zeer slecht ontwikkeld zijn. In allen gevalle maken de ouders van deze kinderen het volk niet uit. Zij vormen eene klasse, maar alle klassen te zamen het volk. Zij hebben alle dezelfde regten, en mag de zoogenaamde hoogste stand den burgerstand niet bekorten, deze op zijne beurt mag de geringere volksklasse in hare ontwikkeling niet tegen gaan, indachtig dat alle burgers van den staat met wortel en tak tot dezelfde geringe klasse behooren. Zij zijn er uit ontsproten of zij keeren er toe terug. De wet van 1806 beantwoordt ook in dit opzigt niet aan het doel, zij kan dus niet behouden blijven.

—

Het onderwijs, sedert ruim veertig jaren in ons land gegeven, was ondanks zijne verbetering zeer gebrekkig, daar het bijna geen invloed op het maatschappelijk leven maakte. Het werkte niets uit en de schuld ligt in de wet van 1806. Wat de zedelijke verbetering aangaat juist in die zoo zeer geprezen strekking *van algemeen christelijk*. Dat is de klip waarop alle onderwijs schipbreuk lijdt. Het moet niet algemeen, dat wil zeggen, oppervlakkig, gebrekkig, dood; maar bepaald, indringend, levendig makend zijn. Het onderwijs moet kunnen gegeven worden, naar de begrippen van elk kerkgenootschap. Hierop mag, moet elk huisvader aandringen; en dat een Protestant zoowel als een Roomschgezinde, Separatist zoo goed als een Israeliet. Maar gij wilt dan tweespalt, onverdraagzaamheid? Noch het een, noch het ander. Wij zijn verdraagzaam, daar wij allen gelijke regten willen geven; wij zijn vijanden van tweespalt, daar wij den eenigen weg aanwijzen die verdeeldheid in 't land kan voorkomen.

Daartoe is ook het voorstel der staatscommissie strekkende; en hun plan gansch niet onuitvoerbaar. Dat er veranderingen, verbeteringen in de wet van 1808 moeten gebragt worden, dat leemten aangevuld en met den tijdgeest strijdende bepalingen opgeheven moeten worden, tot deze bekentenis zijn zelfs de warmste voorstanders van het bestaande stelsel reeds gekomen.

Het eenige wat het verlichte, onpartijdige gedeelte van hen van groote, ja zelfs radicale hervormingen terug houdt, is de vrees dat het met het onderwijs in Nederland gaan zal, als met dat in Belgie. Onophoudelijk wordt er op dat ongelukkige voorbeeld gewezen, want wij noemen het ongelukkig, omdat Nederland met Belgie geene punten van vergelijking aanbiedt. Belgie is uitsluitend katholiek; het gevoelde dus, uit een godsdienstig oogpunt beschouwd, de behoefte aan vrijheid van onderwijs zoozeer niet, en, al is ons eigen onderwijs zeer gebrekkig tot dus ver, dat in Belgie was ten allen tijde slecht. Ook verlangt men geene onbeperkte vrijheid; wij willen geene Jezuitenscholen, geene Zwitsers, geene Italianen, geene zustertjes van liefdadigheid, maar *een publiek onderwijs dat bij de wet geregeld wordt, en vrijheid voor bevoegden, om daar waar zij willen zich neer te zetten* en eene school op te rigten.

Maar wat te verstaan door publiek onderwijs? — Ons antwoord is: onderwijs dat, van staatswege of ook door de provintie bekostigd, *gratis* gegeven wordt aan allen. De wet moet bepalen tot hoe ver zich dat onderwijs in het algemeen moet uitstrekken, maar althans veel verder dan nu. Niet dat wij de jeugd met nog al meer dwaasheden zouden willen opstoppen, dan tegenwoordig; maar de waarborgen moeten geleverd worden dat het onderwijs vruchtbaar worde voor het maatschappelijke leven.

Het is het belang van den geheelen staat dat jongelieden, van welken stand dan ook, zoo wel uit den onderigsten als uit den hoogsten, wanneer de blijken daar zijn van ongemeenen aanleg, in staat gesteld worden elk onderwijs te genieten, tot elke betrekking voorbereid te worden.

Wat verstaat gij dan door bevoegden? ons antwoord is kort weg: Onderwijzers die groote proeven van bekwaamheid, sterke bewijzen van deugd niet alleen, maar ook van geestkracht, en van besef van de belangrijkheid hunne roeping, gegeven hebben.

—

De vrees dat het getal onderwijzers, zelfs bij geheele vrijstelling van onderwijs, op eens verdubbelen zal, en dat bijgevolg allen broodeloos zijn zullen, of ten minste slechts karig zullen kunnen bestaan, is ten minste overdreven. Het is waar dat vele ondermeesters reikhalzend naar een postje uitzien. Zij zullen gretig de gelegenheid aangrijpen zich neer te zetten, te trouwen en met vrouw en kind — gebrek te lijden. Maar waar ligt de schuld: Onderwijzers die het waarachtig goed gaat, die veel geld verdienen; die dus ook ligtelijk hunne helpers een beter loon konden geven, betalen meest niet meer dan een dagwerkersloon. Menige koetsier heeft het oneindig beter, en werd men vroeger van koetsier wel eens schoolmeester, nu zou men bevorderen als men van ondermeester koetsier werd. En nogtans doet zoo'n ondermeester wel eens meer dan de onderwijzer zelf; houdt orde en tucht onder de lieve jeugd, de hoop van 't vaderland, voor zijn luien en onwetenden chef en verdient vier of vijf gulden in de week. Stond hem daarbij nog het geven van huis-onderwijs vrij, hij zou iets kunnen verdienen, maar op sommige plaatsen is dit onderwijs een waar monopolie, en daar waar het vrij is vloeijen de opbrengsten nog geheel in de zak van den hoofd-onderwijzer. Zal men zich dus verwonderen, dat bekwame, ijverige ondermeesters trachten zullen, hoofden eener school te worden? dat vele hoofd-onderwijzers op hunne troonen sidderen, gelijk Europa's vorsten? dat zij met hand en tand vasthouden wat zij hebben? En met regt. Zij vechten voor hunne haardsteden; maar als het publiek goed zijn belang begrijpt, zal het zijne goedkeuring niet aan het ontwerp van grondwet weigeren, en het allerminst wat de § over het lager en middelbaar onderwijs betreft.

MENGELINGEN.

De staat een burgerman.

Bezuinigingen! Spreek er over met een fatsoenlijk man, die kennis van zaken heeft, en, 't zij om zijnen vetten post, 't zij om zijn lidmaatschap van de Tweede Kamer, geregtigd is om meê te spreken, hij zal u met het voornaamste gezigt van de wereld en op den toon der innigste overtuiging zeggen: » Bezuiniging is een hersenschim. Geloof mij ik heb er » jaren over nagedacht — met de fijnste berekeningen » is er geen ƒ 10,000 te bezuinigen, zonder den gang der » zaken te belemmeren." Ieder opposant, ook onder de groote heeren, spreekt van bezuiniging, zoolang hij opponeert; maar als het er toe komen zal, om op te geven wat bezuinigd zal worden, dan blijft het bij algemeene verzekeringen, en wordt hij in de gelegenheid gesteld ze te maken, dan trekt hij de neus op. Eene uitzondering maakte de edele graaf VAN RECHTEREN, die deze tijden, welke hij mede heeft helpen voorbereiden, niet heeft mogen beleven. Hij liet het niet bij algemeene aanvallen en uitroepingen; hij beproefde zijne krachten aan eene puntsgewijze opgave van 't geen bezuinigd kon worden, en had er weinig dank voor. De overige negen mannen, en onder deze den heer VAN DAM VAN ISSELT, hadden niet minder de verandering der staatsregeling aangedrongen met de noodzakelijkheid om te vereenvoudigen en te bezuinigen, en nu die verandering der staatsregeling voor de deur staat, maant hij het volk van Nederland aan om rustig te blijven, onder anderen ook daarom, wijl men zich geene illusiën moet maken van groote bezuinigingen in het huishouden van den staat, die niet mogelijk zijn; en haalt hier, minder edelmoedig, het geschrift van den overledenen Overijselschen graaf bij, – die zich niet meer kan verdedigen, – als behelzende meer goed gezinde, dan goed berekende opgaven. Zoo gaat het met de meesten; het ontwerp der nieuwe grondwet is er ook niet op geschoeid; en wanneer wij de Engelsche constitutie van graaf SCHIMMELPENNICK gekregen hadden, zou het er met het budjet ook al niet veel beter uitgezien hebben. – Gelukkig hebben wij nu het woord vereenvoudiging en bezuiniging uit den mond eens ministers gehoord, dus van hem die ze moet invoeren. De minister heeft ze aangedrongen op grond, dat onze natie zich onderscheidt door eenen *eenvoudigen burgerlijken zin*. Dat was een waar woord. Wij zijn eene burgerlijke natie, een burgerlijk volk. Maar onze staat was tot hiertoe een hoog fatsoenlijke staat onder de staten; onze staat was een aristocraat in den volsten zin van 't woord. Uiterlijke praal in een luisterrijk hof, ambassades, paraderende militaire, tallooze sleep van ambtenaren en postbekleeders en eene schatkist, die 't niet tuigen kon; te meer voornaamheid, hoe schraler de beurs. Een aristocraat landheer zoekt in zulke omstandigheden hulp in het verhoogen der pachten zijner meijers, maakt schuld en neemt hypotheken op; en onze aristocratische staat zoekt het in het productiever maken der belastingen, en mergelt zijne burgers uit, en maakt schulden, en doet leeningen; – dat moet veranderen. Onze natie is een burgerman, en een burgerman moet leven als een burger. Weet ge wel, dat er geen trotscher ijdeler en verkwistender aristocraat is, dan de burgerman, die zich boven zijn stand verheft en een staat gaat voeren als een groot heer: geen aanzienlijke van geboorte zoo snoevend op zijn voorgeslacht, zoo pronkerig met zijn geld, zoo bluffend op zijne manier en handelen, zoo ingenomen met *zyn* karakter, zoo overtuigd, dat *zijne* staatsinrigting, *zijne* godsdienst, *zijn* onderwijs, *zyn* zuivel, *zyn* - *zyn* alles het beste ter wereld is; die zoo los is met zijn geld, wanneer men hem beduidt, dat hij zijn fatsoen moet ophouden.

Onze staat leeft tot hiertoe als een aristocraat. Hij denkt niet aan de toekomst, maar neemt het er gemakkelijk en goed van; hij verteerd zijne inkomsten en meer, maar vraagt niet naar het kapitaal; en ijver en zuinigheid om het te verbeteren zijn kleinburgerlijke dingen, waartegen hij altijd eene verbazende antipathie gevoeld heeft.

De staat moet een burgerman worden, zoo als de natie het is, » die zich door geenen uiterlijken schijn laat verblinden," zegt de minister, » die zich geene » behoeften schept, waar aan hij of niet, of slechts door » betamelijke middelen op den duur kan *voldoen*, » wien die orde, die zucht van naauwkeurige bereke» ning, die zorg voor de toekomst kenmerkt, welke » zoo bijzonder onzen landaard kenmerken." Die alleen geld over heeft voor degelijke zaken, en wanneer hij merkt, dat zijne uitgaven zijne inkomsten overschrijden, niet zijne toevlugt neemt tot den geldschieter, maar aan 't bezuinigen gaat, en de tering naar de nering zet.

Maar waarom, gebeurt het niet? Waarom blijft het altijd bij woorden, en waarom, zoo men al iets bezuinigt, blijft zulks tot de beperking eener academische inrigting van een ƒ 1000, of tot het pensioneren van eenige ondergeschikte ambtenaren bepaald, volmaakt als een fatsoenlijk man, die, als hij zegt zich te gaan bezuinigen, zulks altijd met het voedsel zijner dienstboden begint? Zal men dan nimmer doortasten?

Vooreerst ten minste nog niet, goede Nederlander. De druk der belastingen, het gevoel, dat zij ondragelijk zijn, en daarom, ten koste van wien en wat ook behoorden verminderd te worden, zit bij den burger en den arbeidsman, die klagen; maar ..... dulden. En de aristocraat, die regeert, lacht de klagers uit; of voelt zich ten minste niet geroepen om uit liefde voor deeden de vaak zoo netelige en steeds zoo werkzame taak zoo hij zegt, ook te aanvaarden van wezenlijke bezuinigingen te maken, ten koste van zich zelve, van zijne goede vrienden en medearistocraten, met wie hij zoo dagelijks omgaat, en ten bate van het volk, van menschen, die hij nimmer ziet, dan als dienst bewijzende of aanbiedenden.

Om wezenlijke bezuinigingen te krijgen moeten eerst de belastingen ten koste der rijken en hoogere standen gebragt worden. Dan zal men eerst hooren dat de uitgaven moeten verminderd worden, wijl de belastingen te hoog zijn opgevoerd; dat de natie onder zulke lasten te gronde gaat; dat er zonder aanzien van personen moet bezuinigd worden. Maar dan zal men 't niet alleen hooren beweren, dan zal men 't ook zien gebeuren. Want de grooten zullen hunne belangen bij het Gouvernement beter doen gelden en met meer kracht aandringen, dan het volk. Zij zullen aanhouden en dwingen des noods, en eindigen met hun zin te krijgen.

Waarom moet men niet degelijk, niet talrijk, niet sterk zijn als de burgerman, maar moet men rijk, en weinigen, en brutaal zijn, als de grooten, om zijn zin te krijgen?

Omdat gij u alles laat aanleunen, burgerman. Omdat ge zegt, die het land heeft, die heeft mij; als of het u eene onverschillige zaak ware, wie het land heeft, en wie het huishouden van staat inrigt, en wie de belastingen oplegt. Omdat gij meent, het zijn mijne zaken niet; als of het u niet aanging, hoe het land geregeerd wordt en van wien het geld komt, en en hoe het besteed of verkwist wordt, als of het verkeerde niet juist op uw hoofd neerkomt. Omdat gij, hoewel wij een klein en met schulden overladen rijkje zijn, dat zuinigheid en vereenvoudiging behoeft, en de natie een burgerman is, die zuinigheid en eenvoudigheid bemint, toch toelaat, dat eenige weinigen den staat in handen hebben en houden, en er een aristocraat van maken. (*Kal.*)

ALLERLEI.

—

D E P A U S.

Er is bij HOOFT in zijne geschiedenis over Italie eene belangrijke opmerking omtrent het pausdom in het algemeen.

Sprekende van zekeren paus CLEMENS, welke veel bezwaars had te doorworstelen en bijna geheel magteloos, maar bijzonder sluw was, zegt HOOFT.

« Sedert nam de fortuin een keer en holp er hem weer « boven op, tot bewijs hoe zwaarlijk de pauzen zulks te ver« nederen zijn, oft hun verschijnt baast gelegenheid om alle « nood te verwinnen."

Zoude de uitkomst der geschiedenis van den tegenwoordigen paus in alle zijne zonderlinge verrigtingen dit wel immer logenstraffen?

Hoe zal men alle die staatkundige redeneringen verstaan, die waarlijk boven het bereik van het gewoon denkvermogen liggen en de vrucht zijn van eene meer dan gewone inspanning des geestes?

De meeste menschen verstaan ze niet! Eilieve! denkt gij maar om deze hoofdpunten:

« Dat er eene belofte bestaat tot afschaffing der accijnsen op « het geslagt en gemaal:" en dat de vervulling afhangt van vermindering van hooge tractementen en pensioenen; dan kunt gij naar het overige gerustelijk raden.

ADVERTENTIEN.

§ § Men wordt verzocht niets op mijn naam af te geven of te borgen, daar ik voor geene betaling instaan. JOSEPHUS KLOPROGGE.

STOOMJAGTEN,

varende in het Beurtveer tusschen de Steden

Middelburg, Dordrecht, Rotterdam

en op alle daar tusschen gelegen Plaatsen.

JUNIJ 1848.

Van Middelburg.				Van Rotterdam.			
Dingsdag	13,	's morg.	8 «	Dingsdag	13,	's morg.	4 «
Woensdag	14,	«	9 «	Woensdag	14,	«	4 «
Donderdag	15,	«	10 «	Donderd.	15,	«	4½ «
Vrijdag	16,	«	10½ «	Vrijdag	16,	«	5 «
Zaturdag	17,	«	11 «	Zaturdag	17,	«	5½ «
Zondag	18,	«	11½ «	Zondag	18,	«	6 «

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 10. Junij. Sedert den 8. dezer is alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Catharina Frederika, A. Duintjer, Ryob, rijst.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

l'Anversois, J. Meulenaere, ballast, Havannah.

Van Gend gezeild:

Loo Christie, J. Cornelissen, ballast, Mobile.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIEMAN.